

Γενικά
 Οικονομία
 Κοινά θέματα
 Κυπρός → Αγγλία
 Εμπόρευμα
 Καφευμία
 Παφός ✓

ΚΑΙ ΟΛΙΓΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΗΝ ΜΑΣ

Δεν θά θεωρηθώμεν υπερβολικοί εάν εἰπώμεν ὅτι ἡμεῖς οἱ Κύπριοι ἀπό τι-
 νος χρόνου παρημελήσαμεν τοσοῦτον
 τὰ τῆς ψυχῆς μας, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ
 κινδυνεύομεν νὰ ὀνομασθώμεν παρὰ
 τῶν ξένων ἄθρησκοι καὶ ἄπιστοι. Τὸ
 πρὸς τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν σέβας
 ἐγαλαρώθη ἀπιστεύτως, πάντες δ'
 ἀνεξαιρέτως περὶ οὐδενὸς ἄλλου φρον-
 τίζομεν ἢ περὶ τοῦ σώματός μας, ἀγνο-
 οῦντες φαίνεται ὅτι, ὡς τὸ σῶμα ἡμῶν
 ἔχει ἀνάγκην τροφῆς καὶ περιποιήσεως
 ὅπως ἐνδυναμωθῇ καὶ ζήσῃ, οὕτω καὶ
 ἡ ψυχὴ ἔχει ἀνάγκην τροφῆς πνευμα-
 τικῆς ὅπως διατηρηθῇ. Ὅπου ἀμερι-
 μνησία καὶ περιφρόνησις εἰς τὰ τῆς
 θρησκείας, ἐκεῖ πτωχεία καὶ διασθορά·
 ὅπου δὲ σέβας καὶ ἀγάπη, ἐκεῖ εὐημε-
 ρία καὶ ἡθικὴ. Παρ' ἡμῖν δυστυχῶς
 συμβαίνει τὸ πρῶτον, καὶ ἐὰν ἡ κατὰ-
 στασις αὕτη ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ τινα
 καιρὸν εἰσέτι θὰ περιέλθωμεν εἰς τὸ
 ἀπαίσιον σημεῖον τοῦ σπκράσσειν ἄλ-
 λήλων τὰς σάρκας, ἀφοῦ θὰ ἐλλείπῃ
 ὁ δεσμὸς ἐκείνος ὁ συγκρατῶν καὶ πε-
 ριορίζων τὰς κακὰς τοῦ ἀνθρώπου ὁ-
 ρέξεις. Φύσει ὁ ἄνθρωπος ῥέπει πρὸς
 τὸ κακόν· ἀλλ' οἱ ἡθικοὶ καὶ κοινωνι-
 κοὶ νόμοι πέδας κατὰ τῶν παθῶν αὐτοῦ
 τιθέμενοι, ἐμπνέουσιν αὐτῷ τὴν χρη-
 στότητα καὶ τὴν ἀρετὴν.

Ἵνα ὦμεν δίκαιοι δεόν νὰ οὐμολογή-
 σωμεν ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ ὡς πρὸς τὸ ζή-
 τημα τῆς θρησκείας εἰσὶν ἄγγελοι ἐνώ-
 πιον ἡμῶν· ἀφοῦ δὲ μάλιστα ἔχομεν
 αὐτοὺς κυβερνήτας, ἔπρεπε νὰ ἀρυώ-
 μεθα ἐξ αὐτῶν παραδείγματα καὶ νὰ
 προσπαθώμεν νὰ ἀσπασθώμεν τὰς ὑγι-
 εῖς καὶ σωτηρίους αὐτῶν ἀρχάς. Ἐάν
 οὕτως ἐπράττομεν, ἴσως σήμερον δὲν

να ευρισκόμεθα εἰς τὸ ἀπελπιστικὸν σημεῖον τῆς διαθοῆς. Ἀλλ' ἀντί τούτου τι πράττομεν; Ἐργεῖται ἡ Κυριακή, ἥτις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὠρίσθη ὡς ἡμέρα ἀναπαύσεως, προσευχῆς καὶ μελέτης, καὶ ὁμῶς οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν πορεύεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ τῇ ᾗ οἱ παρ' ἡμῖν λεγόμενοι ἀνεπτυγμένοι γίνονται εἰς τὰς ὁδοὺς, εἰς τὰ καφενεῖα, εἰς τὰς διασκεδάσεις, εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀπαράλλακτα ὡς πράττουσι καὶ κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, μὴ μόνον τὴν διαφορὰν ἐπὶ περιβάλλονται τὴν ἐορτάσιμον ἐνδυμασίαν των. Τίς φροντίζει ἂν ἡ ἐκκλησία λειτουργῇ καὶ ἂν ὁ ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου διὰ τοῦ στόματος τοῦ Εὐαγγελίου διδάσκῃ τὰς χριστιανικὰς ἀρετάς; Γενικὴ περιφρόνησις, περιφρόνησις ἐπιφέρουσα τὰ ὀλεθριώτερα ἀποτελέσματα ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν θρη-

σκείαν. Πρὸς Θεοῦ, συμπολιταί, ἀλλὰ ξωμεν τακτικὴν ἢ ὁδὸς ἣν ἀκολουθοῦμεν εἶνε σκολιά καὶ ἄγει ἡμᾶς εὐθὺ εἰς τὸν ὀλεθρον. Αἱ ἐκκλησίαι ἰδρύθησαν ὥπως μεταβαίνωσιν εἰς αὐτάς οἱ χριστιανοὶ καὶ προσεύχωνται δοξολογούντες τὸν Πλάστην. Τίς, ἔχων ἀφορμὰς ὀλίψεως ἐν τῷ βίῳ, ἐκκλησιασθεῖς, καὶ μὴ καθαρὰν καρδίαν προσευχῇ καὶ ζήτησας παρὰ τοῦ πολyeυεπλάγγνου ἄρεσιν τῶν ἑαυτοῦ ἀμαρτιῶν, δὲν ἡσθάνθη, ἐξεργάμενος τῆς ἐκκλησίας, ψυχικὴν ἀνακούφισιν, ἣν μάτην θὰ ἐζητεῖ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τοῖς καφεῖνις ἢ ἐν ἄλλῳ μέρει;

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἕτερον ἑλεεινὸν ἡμῶν σύστημα τοῦ ἀνοίγειν κατὰ τὰς Κυριακὰς τὰ καταστήματα, συντελεῖ μεγάλως εἰς τὴν χαλάρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Δὲν ἔσχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ μεταβῶμεν εἰς Ἀγγλίαν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἀναγινώσκωμεν ἐν ταῖς ἐφημερίσι, τὸ Λονδίνον, ἡ ἀεικίνητος ἐκείνη πόλις, εἶνε κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀληθὴς νεκρόπολις. Αἱ ὁδοὶ εἶνε

κεναί, τὰ καταστήματα κλειστά, τὰ
καφενεία ἔρημα, οἷα τε γίγνεται οἱ
ἄνθρωποι κεκλεισμένοι ἐν τῷ τῶν οἰ-
κιῶν τῶν ἀναγινώσκον, μελετοῦν,
συζητοῦν, ἐπαναπαύονται, ἔτοιμοι τὴν
ἐπιούσαν δι' ἐργασίαν· τοῦτου δ' ἕνεκα
καὶ τὰ κατὰ τὰς Κυριακὰς διαπραττό-
μενα ἐγκλήματα ἀριθμοῦνται ἐπὶ τῶν
δακτύλων, ἐνῶ παρ' ἡμῖν, ἂν παρατη-
ρήσῃ τις τὰ ἀστυνομικὰ δελτία, ὅα ἴδῃ
ὅτι τὰ περισσότερα ἐγκλήματα καὶ κα-
κουργήματα λαμβάνουσι χώραν κατὰ
τὰς Κυριακὰς, καθ' ἃς ὁ λαὸς χαρτο-
παικτῶν καὶ θύων τῷ Βάκχῳ προβαίνει
εἰς κολασίμους πράξεις. Δὲν ἔχομεν βι-
βαίως τὴν ἀπαίτησιν νὰ κλεισθῶσι καὶ
παρ' ἡμῖν τὰ καφενεία κατὰ τὰς Κυρια-
κὰς, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦ κλεισίματος
ἡδύνατο νὰ γίνῃ διὰ τὰ οἰκονομικο-
πωλεῖα, τὰ μέσα ταῦτα τῆς ἐξαχρειώ-
σεως καὶ τῆς ἐγκληματικότητος. Ἐν
πολλαῖς πόλεσι καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ πω-
λοῦντα ἀποκλειστικῶς καφεῖ μαγαζεῖα
δὲν ἀνοίγουσι πρὸ τῆς ἀπολύσεως τῆς
ἐκκλησίας. Τάχα τοῦτο δὲν ἡδύνατο νὰ
συμβῇ καὶ παρ' ἡμῖν; Καὶ μήπως δὲν
ὅα ἡτοῦ ἔργον θεάρεστον ἔαν ὅλοι οἱ κα-
ταστήματα ἄρχαι συνεφώνουν νὰ μὴ ἀ-
νοίγωσι τὰ καταστήματά των τὰς Κυ-
ριακὰς; Ἐν Κτήματι Πάριου, ἂν δὲν
ἀπατώμεθα, ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἐμ-
πόρων συμφωνία ὅπως μὴ ἀνοίγωσι τὰ
καταστήματά των τὰς Κυριακὰς, ὁ
παραβάτης δὲ τῆς συμφωνίας ταύτης
ὕποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν χρη-
ματικῆς τινος ποσοῦ διατιθεμένου ὑπὲρ
τῶν σχολείων. Δὲν ἡδύνατο ἀρὰ γε νὰ
συμβῇ παρόμοιον τι καὶ ἐνταῦθα; Ἀ-
φοῦ δὲν ἔχομεν πατρικὴν κυβέρνησιν,
ἥτις νὰ φροντίῃ περὶ τούτων, ἃς με-

ριμνήσωμεν τουλάχιστον μόνοι. Ἡ
 Κυριακή δέον νὰ ᾔνε ἡμέρα ἀργίας,
 ἡμέρα ἐκκλησίας, ἡμέρα πνευματικῆς
 ἐργασίας. Ἀς καταρτισθῇ σύνδεσμός
 τις ἐξ ὑγιῶν τῆς κοινωνίας μελῶν, ὅσ-
 τιν νὰ προβῇ εἰς τοιοῦτον εὐγενῆς μέ-
 τρον καὶ ἡ ἐπιτυχία ἔσται βεβαία. Εἶνε
 ἀνάγκη καὶ ἀπόλυτος μάλιστα νὰ κα-
 θιερωθῇ τὸ ἐπίσημον τῆς Κυριακῆς, ὅ-
 περ θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν καὶ τὴν ὑπό-
 θαψιν τοῦ ὀρησκειτικοῦ αἰσθημάτος,
 ἀνευ τοῦ ὁποίου ἡθικὴ εἶν δύνανται νὰ
 ὑπάρξῃ. Ἔχομεν πολλὰ παραδείγματα
 δι' ὧν δυνάμεθα ν' ἀποδείξωμεν ὅτι
 τόσον τὰ ἄτομα ὅσον καὶ τὰ ἔθνη τότε
 μόνον παρήχμασαν καὶ κατεστρέφονταν
 ὅταν ἐξ αὐτῶν ἐξεώσθη τὸ πρὸς τὴν
 ὀρησκειαν σέβας. Φρόντισωμεν λοιπὸν
 ἐνόςψῃ εἶνε καιρός. Διαθέσωμεν μίαν
 καὶ ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ὑπὲρ τῆς
 ψυχῆς μας θρέψωμεν αὐτήν. Τί εὐγε-
 νέστερον καὶ ὠραιότερον νὰ ἐγκαταλί-
 πη τις ἐπὶ μίαν ἡμέραν τὴν βιωτικὴν
 ἐργασίαν καὶ νὰ μεταβαίνη εἰς τὴν ἐκ-
 κλησίαν καὶ εἶτα εἰς ἄλλο ἡθικὸν μέρος
 ὅπως ἀπολαύσῃ πνευματικῆς τροφῆς ;
 Τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς ἐν εἰδει
 σπόρου ρίπτομεν σήμερον εἰς τὸ Κυ-
 πριακὸν ἔδαφος ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι οὗτος
 εἰς ἀγαθὴν γῆν θὰ πέσῃ καὶ ὅτι οὐχὶ
 μόνον θὰ θλασθῇ ἀλλὰ καὶ θὰ καρ-
 ποφορήσῃ.